

LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU

Sisäisen turvallisuuden erikoistumisopinnot (laurea Leppävaara, turva), TXA210KE

Erikoistumisopinnot

Johdanto

Sisäisen turvallisuuden toimintaympäristö

Sisäisen turvallisuuden asiantuntijuus

Osaamisalueet

Asiantuntijuuden kasvuprosessi

Opintojen tavoitteet ja oppimisprosessi:

- Opiskelija saavuttaa kattavan johtamisosaamisen sisäisen turvallisuuden osalta
- Opiskelijan saavuttama osaaminen tukee toimimista sisäisen turvallisuuden eri suunnittelu-, kehittämis- ja johtamistehtävissä
- Opintojen suorittaminen tuottaa opiskelijalle asiantuntija- ja osaamisverkoston oman osaamisensa ja organisaationsa toiminnan kehittämiseksi

Asiantuntijuuden kasvu alkaa työelämän kehittämisosaamisen kautta. Tämä sisältää innovatiiviset tutkimus- ja kehittämismenetelmät sekä perehtymisen sisäisen turvallisuuden tutkimuksiin. Asiantuntijuuden kasvu on yhtenäistä opiskelijan työelämän tehtävien sisällön ja laajuuden kanssa. Tämä varmistetaan läheisellä yhteistyöllä työelämän kanssa sekä opiskelijan oman kehittämistehtävän kohteen ja sisällön valinnalla.

Asiantuntijuutta laajennetaan sisäisen turvallisuuden ja paikallisen turvallisuustyön toimintaympäristön tuntemisella. Tämä rakentuu vierailijaluennoitsijoiden alustusten, tehtävien esseiden sekä verkottumisen ja vertaiskeskustelujen avulla.

Sisäisen turvallisuuden keskeisenä tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maata vuonna 2015. Tämä tavoite toteutuu vain kattavalla ja eri toimijoiden tehokkaalla yhteistyöllä, joka edellyttää laajaa osaamista koko sisäisen turvallisuuden toimintaympäristöstä. Tämän osaamisen kokoamiseen ja lisäämiseen on käynnistetty sisäisen turvallisuuden asiantuntijoille suunnatut erikoistumisopinnot.

Koulutusohjelma on työelämälähtöinen. Kunnissa, valtion viranomaisilla ja keskushallinnon asiantuntijoilla, kolmannella sektorilla sekä elinkeinoelämän toimijoilla on kasvava tarve yhteisen tieto- ja osaamisperustan luomiseksi sisäisen turvallisuuden edistämiseksi ja tavoitteen saavuttamiseksi. Kukin toimija on mukana sisäisen turvallisuuden kehittämisessä omien taustakokemusten ja näkökummien kautta. Koulutusohjelma syventää ja laajentaa näitä näkökulmia sekä avaa opiskelijoille yhteistoimintaverkoston muiden opiskelijoiden, mutta myös asiantuntijaluennoitsijoiden kautta.

Koulutusohjelmasta valmistuu osaajia valtionhallintoon, kuntiin, elinkeinoelämään ja kolmannelle sektorille sellaisiin tehtäviin, joissa keskeistä on sisäisen turvallisuuden eri toimenpiteiden toteuttaminen ja paikallisen turvallisuustyön edistäminen.

Koulutusohjelma rakentuu yhteisen sisäisen turvallisuuden toimintojen perustalle. Yhteinen osaamisperusta verkottumisen kautta edistää kunkin toimijan omaa työtä ja lisää organisaation valmiuksia yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

Ammatilliset erikoistumisopinnot on tarkoitettu työelämässä toimivien henkilöiden, tutkinnon suorittamisen jälkeisen osaamisen syventämiseen. Ne ovat laajuudeltaan 30 opintopistettä ja opiskelu on mahdollista työn ohessa. Erikoistumisopintojen painopiste on sellaisissa opiskelijoissa, joiden nykyisiin työtehtäviin kuuluu sisäisen turvallisuuden asiantuntija- ja kehittämistehtävät.

Koulutusohjelma on rakennettu yhteistyössä sisäisen turvallisuuden sihteeristön ja Suomen Kuntaliiton kanssa.

Vanhasen hallitus teki yleisistunnossaan 8.5.2008 periaatepäätöksen sisäisen turvallisuuden ohjelmasta. Tämän ohjelman tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maata vuonna 2015. Ohjelma on jo Vanhasen hallituksen toinen eli ensimmäinen sisäisen turvallisuuden ohjelma julkaistiin 23.4.2004. Sisäisen turvallisuuden ohjelman asettaminen sisältyi Vanhasen toisen hallituksen ohjelmaan.

Ensimmäisessä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa määriteltiin tarve laajan ja viranomaisten sektorirajat ylittävästä

Suomen sisäisen turvallisuuden kehittämisohjelmasta. Tärkeätä tälle oli lisäksi se, että turvallisuudelle luotiin ylimmän poliittisen johdon linjaus ja tuki. Perusteluina ohjelmalle katsottiin viime vuosien uusien, laajaalaisesti turvallisuuteen vaikuttavien uhkien vaikuttavan Euroopan maiden ulkoiseen ja sisäiseen turvallisuuteen. Myös perinteiseen ulkoiseen sotilaalliseen uhkaan varautuminen on vähentynyt ja toisaalta taas kansainvälinen ammattimainen rikollisuus, terrorismi, pandemiat, ilmastonmuutokset ja muut ei-sotilaallisin keinoin torjuttavat uhkat ovat lisääntyneet. Myös valtioiden sisällä on syrjäytymistä, väkivaltaa, onnettomuuksia, jne. sisältäviä uhkia, joiden torjuntaan tarvitaan laaja-alaista ja kokonaisvaltaista puuttumista.

Sisäisen turvallisuuden ohjelma painottuu seuraaviin turvallisuushaasteisiin:

- Syrjäytyminen
- Tapaturmien määrä
- Väestöryhmien väliset suhteet
- Väkivalta
- Suuronnettomuudet
- Yhteiskunnan haavoittuvuus
- Rajat ylittävä rikollisuus
- Tietoverkkorikollisuus
- Terrorismi ja väkivaltainen radikalisoituminen

Itse sisäisen turvallisuuden edistäminen tapahtuu kuuden eri toimeenpano-ohjelman kautta. Toimeenpano-ohjelmat sisältävät yksityiskohtaisempia hankkeita.

Toimeenpano-ohjelma muodostuu seuraavista aihealueista:

1. Syrjäytymisen ehkäisy ja alkoholihaittojen torjunta
2. Koulutus ja osaamisen kehittäminen
3. Sisäisen turvallisuuden tutkimuksen kehittäminen
4. Tilannekuvatoiminnan kehittäminen
5. Paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittäminen
6. Turvallisuuden huomioiminen rakennetun ympäristön suunnittelussa

Sisäisen turvallisuuden ohjelma on yksi keskeinen elementti yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden hallinnassa. Muita ovat yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen strategia sekä turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.

Sisäisen turvallisuuden asiantuntijuus rakentuu kolmesta elementistä: sisäisen turvallisuuden kokonaisuudesta, kuntien paikallisesta turvallisuustyöstä sekä innovatiivisen kehittämistoiminnan menetelmällisestä osaamisesta.

SISÄISEN TURVALLISUUDEN RAKENNE 10 OP

- Suomen ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden rakentuminen
- Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia
- Sisäisen turvallisuuden II ohjelma
- Sisäisen turvallisuuden toimijat ja tehtävät
- Sisäisen turvallisuuden uhkat
- Sisäisen turvallisuuden toimeenpano-ohjelma

PAIKALLINEN TURVALLISUUSUUNNITTELU 10 OP

- Turvallisuussuunnittelun tausta
- Turvallisuustyön tavoitteet
- Turvallisuussuunnittelu prosessina
- Paikallisen turvallisuustyön osa-alueet
- Paikallisen turvallisuustyön johtaminen
- Paikallisen turvallisuustyön parhaat käytänteet

INNOVATIIVINEN KEHITTÄMISTOIMINTA 5 op

- Tutkimustyön perusteet
- Innovatiiviset kehittämismenetelmät
- Verkostojen johtaminen

TOIMINNALLINEN KEHITTÄMISTEHTÄVÄ 5 OP

- Työelämän kehittämisen menetelmät

Koulutusohjelman osaamisalueet muodostuvat työelämän tarpeiden perusteella. Näitä ovat sisäisen turvallisuuden kokonaisuuden hallinta, paikallisen turvallisuussuunnittelun merkitys sekä kehittämismenetelmät uusien innovatiivisten turvallisuutta edistävien menetelmien toteuttamiseksi.

Sisäisen turvallisuuden osaamisalue on laaja. Se kattaa Suomen ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden kontekstin

hahmottamisen sekä kriittisten toimintojen tunnistamisen. Sisäisen turvallisuuden uhkien ja niiden hallintaprosessien kautta kehitetään opiskelijan asiantuntijuutta toimia laajassa ja haastavassa toimintaympäristössä.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu on keskeinen sisäisen turvallisuuden toimintojen toteuttamiseksi. Kunnallinen turvallisuustyö muodostuu useiden eri toimijoiden yhteistyöstä. Tämän laajan ja toiminnaltaan erilaisen verkoston hallinta on keskeistä turvallisuuskoordinaattoreille, jotka vastaavat paikallisen turvallisuussuunnittelun laatimisesta sekä siihen perustuvan turvallisuustyön ohjaamisesta.

Turvallisuuden rakenteet ja toimintamenetelmät ovat erilaiset kaupungeissa ja haja-asutusalueilla. Tämä edellyttää turvallisuusratkaisuilta paikalliseen toimintaympäristöön soveltuvia ratkaisuja. Turvallisuuden tutkimus- ja kehittämistoiminnan toteuttajien toiminta on oltava innovatiivista ja tulevaisuuden ratkaisuihin tähtäävää.

		1. vuosi	2. vuosi
OP	OPINNOT	15	15
0354	TURVALLISUUDEN JA RISKIENHALLINNAN JOHTAMINEN		
01151	Sisäinen turvallisuus	10	
01152	Paikallinen turvallisuussuunnittelu		10
0355	INNOVATIIVINEN KEHITTÄMINEN JA TUTKIMUSTOIMINTA		
01153	Innovatiivinen tutkimustoiminta	5	
01154	Toiminnallinen kehittämishanke		5
		15	15

0354 TURVALLISUUDEN JA RISKIENHALLINNAN JOHTAMINEN, 20 op

Kuvaus:

Turvallisuuden ja riskienhallinnan johtamisen teeman päätavoite on tuottaa opiskelijalle osaaminen sisäisen turvallisuuden toimintojen johtamisesta. Opiskelija osaa kehittää sisäisen turvallisuuden eri osa-alueita ja rakentaa uusia innovatiivisia toimintamalleja normiperustaisen toiminnan tukemiseksi. Opiskelijan osaaminen rakentuu sisäisen turvallisuuden kokonaisuuden hahmottamisesta, verkostorakenteen ymmärtämisestä sekä uhkakuvien prosessinomaisen toiminnan ymmärtämisestä omassa toimintaympäristössä.

Opiskelija osaa:

Teeman opintojaksot suorittanut opiskelija osaa:

- tunnistaa sisäisen turvallisuuden kokonaisuuden, sisällön sekä tavoitteet yhteiskunnan ja yksilön kannalta
- analysoida eri viranomaisten, kuntien, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin toimintaa sisäisen turvallisuuden tavoitteiden toteutumisen kannalta
- tunnistaa ja hyödyntää eri toimijoiden osaamista ja resursseja paikallisessa turvallisuussuunnittelussa
- rakentaa paikallisen turvallisuussuunnitelman yhteistyössä eri sisäisen turvallisuuden toimijoiden kanssa
- kehittää oman organisaationsa toimintaa sisäisen turvallisuuden tavoitteiden saavuttamiseksi
- arvioida ja tunnistaa omaan toimialueeseensa liittyviä sisäisen turvallisuuden uhkia ja riskejä
- määritellä oman organisaationsa toimenpiteitä sisäisen turvallisuuden kokonaistavoitteiden saavuttamiseksi
- muodostaa kokonaiskäsityksen turvallisuusjohtamisen ja riskienhallinnan merkityksestä sisäisen turvallisuuden sekä paikallisen turvallisuussuunnittelun johtamisen kannalta

01151 Sisäinen turvallisuus, 10 op

Opintojakson sisältö:

Sisäisen turvallisuuden II ohjelma painottuu valtioneuvoston 8.5.2008 hyväksymään sisältöön ja toimeenpanoon:

- Suomen ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden rakentuminen
- Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko 2009
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia
- Sisäisen turvallisuuden II ohjelma
- Sisäisen turvallisuuden toimijaorganisaatiot ja niiden tehtävät
- Sisäisen turvallisuuden uhat
- Syrjäytymisen lisääntyminen
- Tietoyhteiskunnan haavoittuvuuden lisääntyminen
- Kansainvälisen kovan rikolliskulttuurin vaikutusten lisääntyminen
- Rajaturvallisuuden ja tullivalvonnan ylläpitäminen
- Onnettomuuksien määrän lisääntyminen
- Terrorismi
- Ihmisten arkiturvallisuuden heikkeneminen
- Uudet turvallisuusuhkat
- Sisäisen turvallisuuden toimeenpano-ohjelma
- Kehityshankkeet
- Hankkeiden tavoitteet, sisältö, aikataulu ja tuotokset

01152 Paikallinen turvallisuussuunnittelu, 10 op

Opintojakson sisältö:

Paikallinen turvallisuussuunnittelu painottuu kuntalaisturvallisuuden edistämiseen ja yhteistoimintaan eri yhteistyötahojen kanssa

- Turvallisuussuunnittelun taustaa
- Turvallisuussuunnittelun tavoitteet
- Turvallisuussuunnittelu prosessina
- Paikallisen turvallisuussuunnittelun osa-alueet
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Häiriökäyttäytymisen ehkäisy
- Onnettomuuksien ennalta ehkäisy
- Liikenneturvallisuus

- Vesiturvallisuuden parantaminen
- Rikosten ennalta ehkäisy ja torjunta
- Väkivallan vähentäminen
- Rikoksen uhrin asema
- Rajaturvallisuus ja meripelastus
- Yritystoiminnan turvallisuus
- Paikallisen turvallisuussuunnittelun johtaminen
- Paikallisen turvallisuussuunnittelun parhaat käytänteet

0355 INNOVATIIVINEN KEHITTÄMINEN JA TUTKIMUSTOIMINTA, 10 op

Kuvaus:

Kehittämisen- ja tutkimustoiminnan teeman päätavoite on tuottaa opiskelijalle vahva metodinen osaamisen sisäisen turvallisuuden keskeisistä kehittämis- ja tutkimusmenetelmistä. Menetelmällinen osaaminen rakentuu tulevaisuuden tutkimuksen menetelmistä, tapaustutkimuksesta sekä innovatiivisen kehittämistyön metodeista.

Opiskelija osaa:

Teeman opintojakson suorittanut opiskelija osaa:

- tutkivan kehittämisen lähestymistavat ja proaktiivisen organisaatioiden kehittämistoiminnan
- menetelmät joilla teoreettista tietoa sovelletaan käytäntöön
- hahmottaa tutkimuksen tekemisen ja tiedon hyödyntämisen kokonaisuuden
- keskeiset sisäisen turvallisuuden kehittämisen menetelmät
- tilanteen mukaisesti soveltaen käyttää eri menetelmiä omassa toimintaympäristössään eli pystyy tehokkaasti hahmottamaan millaista tietoa tarvitaan ja millaisilla menetelmillä tarvittavaa tietoa saa
- jäsentää tiedon tarpeitaan, koota ja soveltaa tietoa toimintaympäristössään
- arvioida ja ohjata tiedonhankintaprosessia
- hahmottaa organisaationsa ja alansa kehittämisen tavoitteita ja valita kehittämisen kohteita
- toimia sosiaalisessa arvoverkostossa ja osaamista rikastavassa yhteisössä
- itsenäisesti toteuttaa sisäistä turvallisuutta kehittäviä tutkimus- ja kehittämishankkeita
- hankkia ja käsitellä oman asiantuntijuusalueen ja lähialueiden tietoa sekä kykenee kriittiseen tiedon arviointiin ja kokonaisuuksien hahmottamiseen sekä uuden tiedon luomiseen
- arvioida työyhteisön toimintaa sekä suunnitella, organisoida ja kehittää toimintaa työelämän muuttuvissa tilanteissa
- hahmottaa laajoja kokonaisuuksia ja asioiden välisiä syyseuraussuhteita sekä kykenee toimimaan rajallisen tiedon pohjalta monialaista osaamista vaativissa tilanteissa
- projektitoiminnan osa-alueet, osaa toimia projektitehtävissä ja johtaa niitä
- käynnistää kannattavia ja ongelmalähtöisiä kehittämistoimintoja
- löytämään ratkaisuja ja vaihtoehtoja ongelman ratkaisutilanteissa
- perustella asiat kirjallisesti ja toimia vuorovaikutustilanteissa

01153 Innovatiivinen tutkimustoiminta, 5 op

Opintojakson sisältö:

Tutkimustoiminnan kokonaisuus sisältää eri tutkimusmenetelmiin ja niiden hallintaan perehtymisen.

01154 Toiminnallinen kehittämishanke, 5 op

Opintojakson sisältö:

Kehittämishankkeet valitaan yhteistyötahojen kanssa yhdessä, jolloin koulutusohjelman aluekehitysvaikutus toteutuu. Kehittämistehtävä toteutetaan Laurean LbD-mallin (Learning by Developing) mukaisesti. Kehittämistehtävä tehdään erikoitusopintojen aikana ja se jätetään arvioitavaksi toiseksi viimeisellä lähiopetuskerralla (6.11.2010). Kehittämistehtävän on liityttävä aihealueeseen ja sillä on oltava työelämän aito kehittämiskohde. Erikoistusopintojen vastuuopettaja sekä erikseen määrätyt ohjaajat antavat ohjausta kunkin lähiopetuskerran ensimmäisenä päivänä ennen varsinaisten opintojen alkamista. Ohjaukseen on varattava aika etukäteen.